

Zondag 13 maart 2022

Tweede zondag van de Veertigdagentijd

Lezingen: Genesis 12, 1-7; Lucas 9, 28b-36

Opening: (openingslied:Wij zoeken U als wij samenkomen...)

Wel, die adem en geestkracht hebben we wel nodig in deze turbulente, angstige weken, met wat zich, heel vreselijk, in Oekraïne afspeelt, met al die vluchtelingen. Ook hier gaan mensen zich bedrukt en somber voelen, ondanks het zonnige voorjaar.

Deze 40-dagentijd biedt ons de gelegenheid om weer enig houvast te krijgen en te zien in welke richting de zuivere koers is van menselijk leven. Welkom daarom: aan u allen hier in de kerk, en u die thuis via live-stream met ons verbonden bent.

De vorige week waren we in de woestijn met de vraag: waar kies je voor? Vandaag gaan we de berg op. Zowel de woestijn als de berg staan in de H.Schrift voor grens-situaties: het zijn plekken waar de mens zijn grenzen ervaart, maar die ook grensoverschrijdend kunnen werken. Waar de woestijn verwijst naar crisis-situaties om de juiste keuze te maken, daar is de berg de plek waar toekomst-perspectief geboden wordt; vandaaruit heb je overzicht: zowel naar wat achter je ligt, als ook waar je heen wilt. Het verwarrende leven achter je laten, om in de stilte en de ruimte dichterbij de Bron van je bestaan te komen, en zo de verbondenheid te beleven met alle mensen die we willen gedenken.

- Voor hen ontsteken we ook een kaars, uit dankbaarheid voor hun levensinzet; of: om juist licht te vragen voor hen die nu moeizaam en angstig onderweg zijn.

Overweging:

De 40-dagentijd geeft ons de mogelijkheid om in de verwarring en ontzetting van deze weken rond Oekraïne soms even stil te staan bij wat dit alles betekent in deze tijd. Als namelijk het zicht waziger wordt, of de komende tijd meer donker op ons afkomt, dan heb je behoefte om eens even te parkeren langs de weg, en je samen te heroriënteren: hoe we verder moeten.

Als wij de 2 Schriftverhalen van deze morgen horen, is de 1^e vraag niet: wat is er toen precies gebeurd? Maar: Waarom wordt ons dit verteld? En: wat heeft het voor ons te betekenen?

Na 2 eerdere mislukkingen, die een streep haalden door de oorspronkelijke opzet, om een goed begin te maken met de mensheid (n.l. de broeder-moord van Abel, en vervolgens de grote verwarring bij de torenbouw van Babel), wordt ons vandaag in boek Genesis verteld, dat God een 3^e poging waagt. Blijkbaar is de groei van een ongeschonden harmonische mensheid bijna onbegonnen werk. Wel zijn er intussen veel volkeren, maar daar groeit nog geen eenheid tussen. Abram beleeft dit ook zo in die havenstad, waar de Eufhraat en de Tigris samen vloeien, in het Ur der Chaldeeën. Het is een en al handel en zakelijkheid, business en individualisme. We kennen dat wel: een egocentrische cultuur, gericht op eigenbelangen, waar gemakkelijk onderdrukking en liberale dictatuur uit voort kunnen vloeien. Het menselijk waarden-systeem wordt dan verontachtzaamd of zelfs grotendeels weg-geschoven. Het blijkt iets van alle tijden te zijn.

Abram bedenkt zich; voelt zich daar niet langer thuis; een stem in zijn geweten zegt hem, om op die plek te vertrekken; “Je zult wel een andere omgeving vinden, waar je een nieuw begin kunt maken met je volk”.

Na enige aarzeling beseft hij , dat emigreren toch zo gek niet is: naar een land waar nog wel een meer-zuiver menselijk waardensysteem heerst, en waar nog ruimte is voor een eigen goede leefwijze, met ruimte en zorg voor elkaars welzijn.

Met deze bewustwording gaat hij zich ineens een ander mens voelen. En daarmee begint de schepping opnieuw, zegt boek Genesis: een wereld waarin mensen elkaar helpen, en elkaar tot zegen zijn.

Je kunt dit verhaal zo leggen op de situatie van vandaag, met al die dreiging van geweld en machtswellust t.o.v. Oekraïense bevolking.

Ook het verhaal van Lucas, met dat wonderlijke gebeuren op die berg Tabor, is iets wat zich zo kan aandienen in ons eigen leven, temidden van alle dreiging. Op zijn tocht naar Jerusalem voor het Paasfeest is Jezus zelf eerlijk gezegd doodsbenuwd, dat het daar verkeerd met Hem zal aflopen. Alle voortekenen wijzen er op, dat die machtige leiders van Tempel en Overheid samenzweren en Hem liever kwijt dan rijk zijn. Ook de leerlingen voelen die angst.

Jezus is daarmee geen buitenissige figuur; Hij moest als mens ook in het reine komen met wat er allemaal op Hem afkwam. Eigenlijk is Hij de verpersoonlijking van onze huidige dreigende menselijke situatie .

Maar het verhaal wil ons vandaag ook enige bestaans-verheldering geven: boven op die berg verschijnen Hem Mozes en Elia in een soort visioen. Bijna elk detail heeft betekenis: de berg, vaak met een mistige wolk erom heen, is het beeld van Gods aanwezigheid; zoals Mozes dit ook mee maakte op de berg Sinaï, toen hij geen raad meer wist met het moeilijke volk en de 2 stenen tafelen kreeg met de 10 leefregels. Evenzo de profeet Elia, op de berg Karmel; Elia, die het ook niet meer zag zitten met al die dreiging van de mensen beneden. Ook hij krijgt een teken van een engel, om te eten en verder te gaan; zijn taak is nog niet af. Beide iconen kregen dus Gods ondersteuning.

Voor Jezus zijn deze 2 leiders zijn belangrijkste identificatie-figuren: zoals zij het, ondanks alles, toch hebben weten vol te houden, zo voelt Hij nu ook nieuwe bezieling en inspiratie om het vol te houden. En de drie leerlingen krijgen in dit visionaire gebeuren ook nieuwe moed en levensadem: even op verhaal komen. In alle helderheid wordt het hen duidelijk, dat deze meester van hen een soort nieuwe Mozes is in wie zichtbaar wordt welke taak Hij te volbrengen heeft. "Soms breekt uw licht in mensen door, onstuitbaar..", zingt een lied van Oosterhuis.

Dit tafereel op de berg is als een schilderij: Als je goed kijkt, en het gebeuren doordenkt, kom je ook iets van jezelf tegen. In deze Mensenzoon kun je herkennen wat ook min of meer onze opdracht is: nl. durven opkomen voor gerechtigheid waar mensen in het nauw zitten en voor barmhartigheid; en je daarvoor willen inzetten. M.a.w.: Jezus is niet los verkrijgbaar: in Hem krijg je te zien, hoe ook wij bedoeld zijn, in ónze tijdsomstandigheden. Stem durven zijn voor hen die zich machteloos voelen of monddood gemaakt zijn, zoals de weggeschoven toeslagen-ouders, e.a. In Jezus wordt ons helder, waar onze eigenlijke roeping en opdracht ligt. Hij is niet degene, die ons vervangt, of alles wel voor ons opknapt; dan zetten we Hem onder een glazen stolp als een "lieve Heer".

Er was eens een film, die heette: "Dieu a besoin des hommes": God heeft de mensen nodig. Zoals ook in Normandië in een kapot geschoten kerk op het gehavende kruisbeeld stond: "Vous êtes mes mains"; jullie zijn nu mijn handen en voeten.

Wat Lucas ons vandaag vertelt, is als een icoon om lang naar te kijken en tot je te laten doordringen; het houdt je wakker: Zijn wij niet die leerlingen, die het na Hem moeten overnemen, in onze dagen?

In de 40-dagentijd zingt een hymne vanouds: “Attende Domine, et miserere...”: luister Heer, ontferm U over ons; en wijs ons de juiste weg..., opdat Pasen voor ieder een feest van bevrijding kan worden. (Muziek cd : Attende Domine, et miserere...;)

Pastor Gerard Weersink